

De Saamwerker

Orgaan van de bond
van Christelijke
Gereformeerde
Mannenverenigingen
in Nederland

71ste jaargang
december 2014

4



PAGINA IN DIT NUMMER:

- 2 Van de voorzitter
- 3 Meditatie Genesis 3:9
- 6 Brief aan Z.M. de koning
- 7 Brief van Z.M. de koning
- 8 Bijbelstudie over Jozua 1
- 10 Bijbelstudie over Zacharia 9
- 13 Nieuws vanuit Veenendaal
- 14 Bondsdaglezing 2014 deel 1
- 17 Het genadeverbond, BGD, Par. 38-39
- 20 John Owen deel 2
- 23 Vragen staat vrij
- 24 Boekbespreking

Colofon

**Uitgave van de Bond van Christelijke
Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland**

Internet: www.mannenbond-cgk.nl

Verschijnt 4x per jaar

Volgende uitgave D.V. medio februari

Commissie van redactie

A. Kok, Veenendaal
ds. C.J. Droger, Vlaardingen

Redactieadres

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon: 0318-529646
akok@kliksafe.nl

Secretariaat

A. Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
telefoon 0318-529646
e-mail: administratie@mannenbond-cgk.nl
(voor boekrecensies, ledenadministratie e.d.)

Abonnement

Leden € 12,50 per jaar
Niet-leden € 17,50 per jaar
Losse nummers € 2,50 per exemplaar
Postgiro NL23INGB0000992401 t.n.v.
Bond van Chr. Geref. M.V. te Zeist

© Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen
in Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of uitgezonden, hetzij elektronisch, mechanisch door middel van fotokopie, microfilm, opname of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende op het auteursrecht.

Van de voorzitter



Een van de taken van de voorzitter van de mannenbond is het vertegenwoordigen van de mannenbond naar buiten toe. Op vrijdagmiddag 31 oktober j.l. mocht ik dat doen. Ik was toen op uitnodiging van het bestuur van de HSV in de aula van onze Theologische Universiteit in Apeldoorn om daar een exemplaar in ontvangst te nemen van de nieuwe HSV-studiebijbel.

Met blijdschap heb ik deze Bijbel uit handen van collega Russcher ontvangen. Intussen heb ik de studiebijbel al een aantal keren geraadpleegd en doorgenomen. Het is echt een prachtige uitgave geworden. Wat biedt deze Bijbel? Allereerst de tekst van de HSV. Daarnaast zijn er allerlei artikelen in de Bijbel opgenomen over een keur aan onderwerpen, bijv. over de theologie van het O.T., de datering van de uittocht, maar ook over Bijbeluitleg, Bijbellesen en Bijbelse ethiek. Elk Bijbelboek wordt voorafgegaan door een uitvoerige en leerzame inleiding. Onder de Bijbeltekst staan uitvoerige kanttekeningen. Vele kaarten, tabellen en overzichten completeren het geheel.

Ik kan deze studiebijbel van harte aanbevelen om te gebruiken voor en op de avonden van de mannenvereniging. Het zal het zicht op en het verstaan van de Schrift echt verdiepen.

Ik wens u voor de komende tijd gezegende avonden toe. En alvast Gods zegen tijdens de Kerstdagen en in het nieuwe jaar, ook op de vereniging.

Een hartelijke groet, geliefde broeders!

Ds. C.J. Droger

Waar zijt gij?

Genesis 3:9 *En de HEERE God riep Adam, en zeide tot hem: Waar zijt gij?*

Waar zijt gij? Het is niet de eerste vraag die in de Bijbel gesteld wordt. Satan was de eerste, toen hij Eva verleidde en vroeg: Is het ook, dat God gezegd heeft: Gijlieden zult niet eten van alle boom dezès hofs? Een vraag, waarop het antwoord 's mensen diepe val was. Eva nam en at, evenals Adam. Wat werd toen alles anders. De geestelijke dood deed zijn intrede. De mensen werden gewaar dat ze naakt waren.

Hoeveel tijd er overheen ging weten we niet. Maar plotseling schrikken Adam en Eva op. Schrik, dat was nieuw voor hen. Er komt iemand aan. Zij hoorden de stem van de HEERE God, wandelende in de hof. O, hoe anders is hun reactie dan al die keren daarvoor. Als God in de hof wandelde, dan was dat tot Adams vreugde. Altijd werd Gods wandelen in de hof beantwoord door Adams wandelen met Hem. Maar nu is alles anders geworden. Nu leeft er angst in het hart van Adam. En hij verborg zich voor het aangezicht van de HEERE God, in het midden van het geboomte des hofs.

Een genadige vraag

En dan klinkt daar opnieuw een vraag. Nu van de HEERE, de trouwe Verbondsgod. Waar zijt gij? Het is niet omdat God niet weet waar Adam is. Niemand kan zich immers voor Hem verbergen. Hij ziet alles en Hij weet alles. God zoekt als Herder zijn gevallen schepsel op en vraagt: waar zijt gij? Wat een genade. In plaats van dat de HEERE Zijn rechtvaardig oordeel over

Ds. G.J. Post



Adam en Eva voltrekt, roept Hij de mens te voorschijn. In plaats van dat Adam en Eva de Heere aanroepen, roept God hen! De Nederlandse Geloofsbelijdenis verwoordt het zo ontroerend mooi. 'Wij geloven dat onze goede God, door Zijn wonderlijke wijsheid en goedheid, ziende dat zich de mens alzo in de lichamelijke en geestelijke dood geworpen en zich geheel ellendig gemaakt had, Zichzelf begeven heeft om hem te zoeken, toen hij al bevende voor Hem vlood, en heeft hem getroost, belovende hem Zijn Zoon te geven (art.17). Dat is Adventsevangelie! Het is omwille van Zijn Zoon, Christus, dat de HEERE hier naar Adam vraagt en de stilte rond de in zonde gevallen mens doorbreekt. Waar zijt gij? Zo werkt de Heere nog steeds. Voordat mensen naar Hem gaan zoeken, zoekt Hij de mens. Hij gaat Zijn gevallen schepsel achterna; Hij zoekt verloren zondaars, die zich niet eens bewust zijn van hun verlorenheid. Hij roept hen toe, door Zijn Woord: Waar zijt gij? De ganse dag heeft Hij Zijn handen uitgestrekt tot een wederstrevig volk. Mens, waar ben je? Stemt dat niet tot verwondering? Juist waar wij gaan beseffen en beleven dat wij tegen deze Heere gezondigd hebben, wordt je daar klein onder. Hij is, schoon zwaar getergd door mij, lankmoedig en weldadig. Waar zijt gij? Weten wij het? Zijn we in Christus of leven we nog buiten Hem? Als dat laatste het geval is, rust Gods toorn op ons. Daarom moeten we in het heden der genade voor de dag komen

en als zondaar voor Hem gaan buigen, onze schuld gaan belijden.

Een ontdekkende vraag

Ook voor Adam moet het er van komen. Hij moet uit de struiken te voorschijn treden. Daarom is die vraag van de HEERE niet alleen een genadige vraag, maar ook een ontdekkende vraag. De vraag komt niet alleen van een zoekende Herder, maar ook van een hemelse Rechter, die verhaal komt halen en die straks ook gaat vonnissen. De mens wordt voor Gods gericht gedaagd. En dan moet hij te voorschijn komen, zoals hij is geworden door de zonde. Schuldig, zichzelf bedekkend met bladeren. Waar zijt gij? Wanneer wij die vraag horen heeft dat als doel dat ook wij voor de dag zouden komen, zoals we zijn als zondaar. Dat we de bladeren waarmee wij onszelf proberen te bedekken zouden wegdoen. Ieder mens heeft zo zijn eigen bladeren. God is toch liefde en dus zal het met mij wel goed komen. Ik doe toch veel voor de Heere? Ik bid toch en ik ben serieus. Ik geloof en Ik neem het Woord serieus, ook wat betreft de eis van radicale bekering. Ik strijd tegen de zonde. Al die dingen zijn niets anders dan bladeren, zolang we Christus niet als Borg kennen. Achter alles wat Christus niet is mogen we ons niet verschuilen. Het houdt geen stand in het oordeel, als God ons tevoorschijn roept voor Zijn gericht. Waar zijt gij? De vraag wil ons ontdekken aan zonde en aan eigengerechtigheid; ze wil ons eerlijk maken voor God.

Dat eerlijk worden niet in de mens zelf zit moge duidelijk zijn. Want wat vond Adam dat moeilijk. Net als Eva trouwens. Toen ze

God onder ogen kwamen wees Adam op de vrouw, die God hem gegeven had. Uiteindelijk legde hij de schuld bij zijn Schepper neer. Eva wees op haar beurt op de slang. Zowel het te voorschijn komen als het eerlijk worden voor de Heere is het werk van Hem Zelf! Hij trekt de mens te voorzijn met Zijn 'waar zijt gij'? Hij neigt het hart, zodat het eerlijk wordt voor God. Wat een troost ligt daarin voor iemand die bij zichzelf geen goed en enkel onmacht ervaart. Hij doet alles! Opdat geen mens zou roemen in iets van zichzelf.

Om Christus' wil

De woorden 'waar zijt gij' zijn ja en amen, vlees en bloed geworden in de Heere Jezus. Omdat het Kerst en Goede Vrijdag en Pasen zou worden was er voor Adam en Eva vrij-spraak te verkrijgen. Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol. De moederbelofte werd vervuld. Adam is op de vlucht gegaan voor God. Maar Christus zei: Zie, ik kom! Hij is gekomen, ontvangen en geboren, om vanaf het begin af aan voor ons mensen aan Gods recht te voldoen. Waar Adam viel, bleef Hij staande. Hij kwam, uit eeuwige liefde voor verlorenen. En zoals de hemelse Rechter Adam in de hof opzocht, zo zocht eens de hemelse Rechter genoegdoening bij die tweede Adam, Christus. Hij ging gebukt onder de last van de zonde te midden van het geboomte in die andere hof, Gethsemané. God riep Zijn Kind te voorschijn: Waar zijt Gij, mijn Zoon? En daar was Hij, niet met uitvluchten, niet aarzelend, maar met grote gewilligheid! Uit liefde voor Zijn Vader en voor Diens recht.

Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan. De drinkbeker, die Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken? En toen zette God de drinkbeker van toorn aan Zijn lippen. Niet Adam, maar Christus ging ten onder in de zee van Gods vlamme toorn. Hij ving als tweede Adam de slagen op, die de eerste Adam had verdiend. Door dat offer is er nog behoud te vinden, ook voor u. Wie je ook bent, wat je ook gedaan hebt.

Waar zijt gij? Is dat nog buiten Christus? Dan zul je op de dag van het oordeel te voorschijn moeten komen. Bomen, bergen en heuvels zullen geen bescherming bieden. Wie zijn eigen leven verliest, zal het leven in Hem vinden. Verberg u toch niet langer. Elke reden om buiten Christus te blijven is een drogreden. De Heere zoekt nog! Zoals Hij wandelde in de hof, zo wandelt Hij te midden van de kandelaren, Zijn kerk. Hij roept: wendt u naar Mij toe en word behouden. Wie Hem aanroept in de nood, die vindt Zijn gunst oneindig groot. Dan heb je echt toekomst! Kom dan tot Hem! Hij zegt het zelf: En die tot Mij komt, die zal ik geenszins uitwerpen. Geenszins.

Agenda 2015 D.V.

**Districtsavond van het Noorden
in Damwoude 2 maart 2015**

**Besturenmiddag in Baarn
7 maart 2015**

Themadag in Tholen 18 april 2015

Themadag in Huizen 25 april 2015

Themadag in 't Harde 2 mei 2015

Bondsdag in Ede 10 oktober 2015

**Themadag in Veenendaal
14 november 2015**

Bondsdag 2014



**BOND VAN CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE
MANNENVERENIGINGEN IN NEDERLAND**

Secretaris: A.Kok
Regentesselaan 66
3905 GX Veenendaal
Tel. 0318-529646
e-mail: akok@kliksafe.nl

Aan Zijne Majesteit Koning Willem Alexander,
Paleis Noordeinde,
Postbus 30412,
2500 GK 's Gravenhage.

Veenendaal/Ede, 11 oktober 2014.

Majesteit,

De Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen houdt vandaag in de kerk 'De Tabernakel' te Ede zijn jaarlijkse Bondsdag. Het thema van deze Bondsdag is: "De christelijke hoop"

Tijdens deze Bondsdag willen wij de gevoelens van onze hartelijke betrokkenheid bij het Koninklijk Huis benadrukken.

We zijn dankbaar dat U Uw taak als Koning van ons land mag vervullen. Uw ambt is een taak en een roeping die niet met wijsheid kan worden verricht zonder dat daarbij de diepe afhankelijkheid wordt gevoeld van de almachtige God. Juist in deze periode van crisis en politieke onzekerheden, waarin we welhaast dagelijks ervaren dat zekerheden ook in ons land, ons zomaar kunnen ontvallen, wordt te meer beseft dat er geen grotere zekerheid is dan het Woord van de Heere God. Er is geen betere toekomst dan een biddend leven met Christus.

In de gebrandschilderde ramen van Uw Koninklijk Huisarchief in de tuin van Paleis Noordeinde staan o.a. de volgende uitspraken: "God, is mijn kracht" en "Waakt, op God vertrouwen!".

Dat geeft houvast, zekerheid en hoop in onzekere tijden, voor U als Koning en voor alle burgers van het Koninkrijk der Nederlanden.

U mag zich verzekerd weten van ons voortdurend gebed, opdat U onder de rust en zegen van de Koning der koningen Uw ambt mag vervullen en ons land mag dienen.

Van harte wensen wij U wijsheid en Gods zegen toe, voor U persoonlijk, gezin en familie.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,
namens de Chr. Geref. Mannenbond,

ds. C.J. Droger
voorzitter.

A.Kok,
secretaris.



DIENST VAN HET KONINKLIJK HUIS



De Weleerwaarde Heer
 Dominee C.J. Droger, Voorzitter en
 De Heer A. Kok, Secretaris
 Bond van Christelijke
 Gereformeerde Mannenverenigingen
 in Nederland
 p/a Regentesselaan 66
 3905 GX VEENENDAAL

NO.

14/mbg

ONDERWERP

'S-GRAVENHAGE

17 oktober 2014

NOORDEINDE 64A

Zeer geachte Heer Droger,
 Zeer geachte Heer Kok,

Zijne Majesteit de Koning heeft mij verzocht U allen zijn oprechte dank te willen overbrengen voor de hartelijke brief die hij - ter gelegenheid van de op 11 oktober jl. gehouden jaarlijkse Bondsdag van de Bond van Christelijke Gereformeerde Mannenverenigingen - van U mocht ontvangen. De Koning heeft Uw woorden van verbondenheid met hem en zijn Huis, zoals daarin verwoord, bijzonder op prijs gesteld.

Namens de Koning, hoop ik dat U terug kunt zien op een geslaagd samenzijn!



(E.F. Verwaal)
 Algemeen Secretaris van
 Zijne Majesteit de Koning en
 Hare Majesteit de Koningin

Gods trouw

Lezen: Jozua 1.

Bemoediging, van de kant van de Heere en van de kant van het volk.

Jozua 1 sluit naadloos aan bij het slot van Deuteronomium 34, de dood van Mozes. De Heere zelf zorgt voor een opvolger. Mozes had hem in feite al geïnstalleerd, zie slot van Numeri 27. “Mozes nam Jozua en stelde hem voor de priester Eleazar en voor de gehele vergadering; hij legde hem zijn handen op en gaf hem zijn bevelen, zoals de Heere door de dienst van Mozes gesproken had.”

In Deut 31 : 3 zegt Mozes tot het volk: “Jozua zal voor u uit overtrekken, zoals de Heere geboden heeft.”

Het volk kan niet zonder een herder, een leider. De Heere zorgt ervoor dat het volk op dezelfde manier geleid wordt en dezelfde koers volgt. Zijn grote doel is: Zijn volk in het beloofde land brengen.

De opvolger zal moeten gaan in de weg van zijn voorganger.

Het boek Jozua is getypeerd als het boek van Gods trouw. Hij bemoedigt de nieuwe leider om de zware taak, die hem wacht, te vervullen.

Vers 1 en 2: Een nieuw begin voor Jozua. Als Mozes gestorven is moet hij aantreden. De verantwoordelijkheid wordt op zijn schouders gelegd. Tot nu toe leefde hij in de schaduw van Mozes. Hij heeft niet dezelfde gaven als Mozes. Zou hij dit werk wel aankunnen?

Een nieuw begin, ook voor Israël. Eeuwenlang leefden ze bij de belofte eenmaal in Ka-

Ds H. de Graaf



naän te zullen wonen. Het was al aan Abraham beloofd. Veertig jaar had men gezworven in de woestijn. Nu is het dan zover dat de erfenis in bezit zal worden genomen. Concreet zegt de Heere: “Maak u gereed, trek over deze Jordaan, gij en dit gehele volk”. Een enorme opdracht. Jozua betekent: de Heere redt.

Hij en Kaleb waren 40 jaar geleden de enige verspieders, die in Gods trouw geloofden en dat ook beleden. Jozua was nu ongeveer 70 jaar. Hij was vol van de geest der wijsheid. De kinderen Israëls luisterden naar hem en deden zoals de Heere Mozes geboden had. Deut. 34 : 9.

Hoe moet Jozua deze opdracht uitvoeren? Kan hij teren op het verleden?

De God en Leidsman van zijn voorganger Mozes is gisteren en heden Dezelfde, en tot in eeuwigheid.

Vers 4. Dat grote gebied: de Heere geeft het. Vers 5. Als Hij roept tot een nieuwe taak in zijn dienst, dan geeft Hij tegelijk de kracht om die roeping te vervullen. Psalm 68: 17, “Het is Israels God die krachten geeft, van wien het volk zijn sterkte heeft.”

Heerlijke bemoedigingen: “Zoals Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn; Ik zal u niet begeven en niet verlaten.”

Altijd en overal kan Jozua op de Heere rekenen.

Vers 6. Daaraan verbindt de Heere de oproep: Wees sterk en heb goede moed. Tot drie keer toe, vers 6, 7 en 9. Zo ook Mozes al, Deut. 31 : 7.

Dat hebben we nodig: kracht om staande te

blijven en moed om de problemen aan te pakken. In eigen kracht en met eigen moed gaat het niet. Hier ligt het geheim van Jozua's ambtsbediening. Pleitend op het belofte-woord van de Heere kan hij sterk en moedig zijn. Anders is er zwakheid en moedeloosheid.

Vrs 2, 3 en 6. Drie keer het werkwoord GEVEN. Ik geef u en het volk dit land. Dat is het geheim. Maar dat sluit Jozua's verantwoordelijkheid niet uit.

Dat geldt voor alle werk van de Heere. 100 procent Gods werk en tegelijk 100 procent onze verantwoordelijkheid. De Heere legt alle nadruk op zijn BELOVEN opdat Jozua zou GELOVEN en zo sterk en moedig zou zijn.

Vers 7, 8. De vermaning om in het spoor van Mozes te gaan en Gods wet te handhaven en naar die wet te leven. Daar is veel moed voor nodig. Niet afwijken naar links of naar rechts. Die wet moet zijn denken, spreken en doen beheersen.

Gods beloften en bevelen gaan hand in hand.

Vers 10, 11. Jozua gehoorzaamt de Heere. Dat blijkt uit zijn bevelen, krachtig en geestelijk. Hier is geloof, gehoorzaamheid en vertrouwen.

Vers 12 – 15. Jozua ziet het binnengaan in de erfenis als een zaak van het hele volk. Hij heeft het volksgeheel op het oog. Ruben, Gad en half Manasse, de Over- Jordaanse stammen, moeten meestrijden met de anderen, totdat het hele land in bezit genomen is.

Vers 16 – 18. Hartverwarmende reactie van het hele(!) volk. Ze beloven trouw en gehoorzaamheid aan Jozua, op straffe van de dood. Ze wensen hem van harte Gods zegen

en bijstand toe en zij bemoedigen hem met de woorden van Mozes en van de Heere: ... alleen, wees sterk en heb goede moed.

Uitzicht: De meerdere Jozua zegt: In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen. Joh.16 : 33.

Jozua kreeg deze bemoediging, Jezus geeft de bemoediging. In volmaakte gehoorzaamheid verwierf Hij de eeuwige erfenis, om die uit te delen.

Vragen

1. Is er verschil tussen Mozes en Jozua?
2. Hebben wij in nieuwe situaties kracht nodig of kunnen wij toe met wat we ontvangen en deden?
3. Kan men met de uitspraak: "Het is honderd procent Gods werk en honderd procent ons werk" ook een verkeerde kant opgaan?
4. Belofte en bevel, waarom halen we die zo gemakkelijk uit elkaar?
5. Is het vandaag nog mogelijk om goede moed te hebben? Zie b.v. Ps. 31 : 25; 2 Cor. 4 : 16; 2 Cor. 5 : 6 – 8.

Zacharia 9

Zacharia 11: 11 – 17

In de vorige Bijbelstudie hebben we al gezien dat inktzwarte oordeelwolken zich samenpakken boven het volk van Juda en Jeruzalem. De tijd van de terugkeer uit de ballingschap ligt al weer ver achter hen. Het gejuich van Psalm 126 is allang verleden tijd. In beeldende taal heeft Zacharia de ondergang van het verbondsvolk moeten aankondigen. Daarbij heeft de profeet moeten laten zien wat hij te zeggen had. Hij heeft zich verkleed als herder van de kudde van God, de schapen die Hij voedde en weidde. Twee stokken, mogelijk een stok en een staf (Psalm 23), moest hij dragen als herdersgereedschap. De ene stok, met de naam “Lieflijkheid”, had Zacharia inmiddels moeten stukbreken, als een teken dat Israels Herder Zijn kudde ging verlaten. Er is geen herder meer die naar de schapen omziet. Ze zien niets meer van de lieflijkheid van de Heere (Psalm 27 en 90). Er zijn alleen nog enkele ellendigen, vers 11, die bij het licht van Gods Woord verstaan wat er gebeurt en die op de Heere wachten.

Herdersloon

Vers 12 maakt duidelijk waarom de Heere een einde maakt aan de genadetijd. Er is een moment gekomen waarop de Herder heeft gevraagd, hoeveel Zijn dienst hen waard was. Hij heeft niets geëist; geen bedrag genoemd; geen wensen bekend gemaakt. De schapen mochten zelf het loon bepalen. Zij moesten het maar zeggen: veel, weinig of niets. Kennelijk waren ze het er gauw over eens. Dertig zilverlingen betaalden ze als

Ds. J. Westerink



herdersloon. Dertig zilverlingen: de prijs van een slaaf. Meer is deze Herder hen niet waard. Zo taxeerde het volk Zijn werk. Voor dat schamele loon leidde en voedde Hij de schapen. Voor die fooi voerde Hij hen aan stille wateren en ging Hij hen voor door het dal van de doodsschaduw. Dat was het loon dat hij kreeg voor de bescherming van de schapen tegen de wilde dieren met gevaar voor Zijn eigen leven. Voor die prijs stelde Hij Zijn leven voor de schapen!

In vers 12 horen we de verontwaardiging van de Heere als Hij in heilige ironie spot met deze belachelijke fooi. Hij smijt die spotprijs door de tempel en zegt dat ze met die fooi wat Hem betreft de potten en pannen betalen die de pottenbakker maakt voor het huis van de Heere. Daarom valt de nacht over het volk van Gods verbond, de schapen van Zijn kudde. U ziet de lijn lopen naar de geschiedenis van het verraad van Judas. Wanneer Judas zover gaat dat hij zijn Meester verraadt voor een slavenprijs, trekt de Heere Zijn handen helemaal van Judas af. Het gevolg is, dat Judas naar “zijn plaats” gaat, zoals Petrus in Handelingen 1 zegt. Wie de waarde van deze Herder op een minimum taxeert, heeft nog nooit iets begrepen van de noodzaak van deze Herder en moet het eeuwig zonder Hem doen.

De stok “Samenbinders”

Intussen is er nog die tweede stok of staf. We kunnen het woord waarmee die stok wordt aangeduid ook vertalen met “Samenbinding” of “Eendracht”. Nu de Herder ech-

ter de kudde verlaat, heeft die stok ook geen waarde meer. De Herder is immers de Persoon, Die de kudde samenbindt, bijeen houdt. Meerdere keren lezen we in de Bijbel over een kudde die geen herder heeft. Die kudde wordt verstrooid in de wildernis en op de bergen van deze wereld, ten prooi van wilde dieren. Het Evangelie toont ons het herdershart van de Heere Jezus, Die bewogen is over die schapen zonder herder. In het voorgaande gedeelte hebben we dat ook al gemerkt (vers 9). Waar de Herder wegvault, blijft van de kudde niets over en verscheuren de schapen elkaar. In vers 14 wordt ter illustratie gewezen op wat er gebeurde toen Israel en Juda uit elkaar gingen bij de scheuring van het rijk. Verwerping van de herder-koning heeft oorlog tot gevolg. Door de eeuwen heen zien we telkens hetzelfde gebeuren. En de dwaasheid van de schapen blijkt uit het feit dat ze er nooit van schijnen te leren. Alleen zolang de Herder als samenbindende kracht de kudde bijeen houdt, gaat het goed. Er is alle reden ons in deze tijd op deze boodschap ernstig te bezinnen. Veel wordt er gesproken over eenheid en de noodzaak elkaar te zoeken als kerken en als gelovigen. Dit moeilijke en veelszins onbekende hoofdstuk van Zacharia wijst ons daarvoor de enige en noodzakelijke weg. Eigenlijk is de boodschap kinderlijk eenvoudig. Ik moet bij de bestudering van dit hoofdstuk steeds denken aan het uiterst eenvoudige versje uit mijn kinderjaren: “Kent gij reeds de goede Herder, kent gij reeds de herdersstaf, die de Vader in de hemel in Zijn trouwe handen gaf?” Alleen bij die Herder vinden de schapen elkaar en vormen zij de ene kudde. Vindt u dit te simpel? Denk dan aan één van de

minder bekende coupletten van ons volkslied: “Oorlof, mijn arme schapen, gij zijt in grote nood. Uw Herder zal niet slapen al zijt gij nu verstrooid. Tot God wilt u begeven; Zijn heilzaam Woord neemt aan”. Bij die Herder vinden de schapen elkaar. Of liever gezegd: Hij vergadert ze en brengt ze bij elkaar tot die ene kudde onder de ene Herder!

De dwaze herder

Nog is het visioen van Zacharia niet afgelopen. We hebben al gezien dat Zacharia hier beelden uit de geschiedenis van Israel heeft gezien, denk maar aan de scheuring van het rijk na de tijd van Salomo. We zijn verwezen naar de geschiedenis van Judas, die Jezus verkocht voor een slavenprijs. Maar er lopen vanuit dit visioen ook lijnen naar het einde van de geschiedenis. Vaak krijgen die lijnen een voorlopige vervulling in de loop van de geschiedenis. Zo zien wij het hier in de verzen 15 – 17.

Zacharia moet zich nog eens verkleden zodat hij de gestalte van een herder vertoont. Dit keer is het niet de herder, die we in vers 4 – 13 al hebben ontmoet. Daar was het de goede Herder, Die verworpen werd door een dwaas volk. Hier wordt de herder zelf aangeduid als een dwaze herder. Vanuit het Bijbelse spreken is het door dat ene woordje al duidelijk in welke richting we deze herder hebben te zoeken. De dwaas is in de Bijbel immers de mens, die zegt: “Er is geen God”. Een dwaas houdt geen rekening met Gods Woord, met Gods handelen en met Gods komen om te oordelen. Indrukwekkende illustraties van die dwazen vinden we in gelijkenissen als van de dwaze maagden, de dwaze bouwer, de rijke dwaas.

De herder die Zacharia in het donkere slot van hoofdstuk 11 moet uitbeelden, is ook zo'n dwaas. Hij houdt met God geen rekening. Sterker nog: hij denkt zelf god te zijn. In vers 17 lezen we nog een paar typering van deze herder. Hij is een 'nietige' herder, dat wil zeggen: een nietswaardige herder, die met al zijn drukte niets voorstelt. Hij maakt alleen heel veel kapot en is tenslotte alleen bedacht op eigen eer en eigen gewin. Hij verlaat de kudde, dat wil zeggen dat hij een huurling is, zoals de Heere Jezus die tekent als iemand die tegenovergesteld is aan de goede herder.

Deze laatste herder heeft helemaal niets van de goede herder. Wij zien hier het beeld van de herder, zoals Ezechiël die tekent in Ezechiël 34. We krijgen uit de verzen 15 – 17 de indruk, dat dit soort figuren door de geschiedenis heen steeds weer geprobeerd heeft macht over de verstrooide schapen van de goede Herder te krijgen. Maar in de donkere eindtijd is dit de herder die naar voren treedt met de bewering dat hij de goede herder is. In de loop van de tijd heeft hij voorlopers gehad. Maar hij zal zichzelf profileren als de Christus. Uiterlijk lijkt hij er inderdaad op. Kijk maar naar Zacharia in zijn vermomming. Wat we hier lezen vinden we ook in Openbaring 13, waar Johannes van de Antichrist zegt: Hij ziet eruit als het Lam, maar hij spreekt als de draak. Die boodschap krijgt juist in onze tijd een geweldige klem. Je moet niet afgaan op wat je ziet, maar op wat je hoort. Dat blijkt hier ook. In zijn optreden lijkt deze herder helemaal niet op de goede Herder. Integendeel. Deze herder heeft niets van het Lam. Hij is een verscheurende wolf. Hij is er niet voor de schapen, maar de schapen zijn er voor

hem. Hij zorgt niet voor de zwakke, voor de zieke. Hij eet de vette schapen op. Hij laat zijn schapen achter als een "prooi voor het wilde gedierte dat niets in het woeden ontziet" Psalm 74.

Al met al is het een huiveringwekkende figuur die de profeet hier moet uitbeelden. Zowel die goede Herder als de dwaze nietswaardige herder moeten zo duidelijk worden uitgebeeld in deze profetie met apocalyptische trekken, dat er geen twijfel of misverstand over kan blijven. Het moet volkomen duidelijk zijn Wie de goede Herder is, de Christus, en wie de dwaze herder is, de Antichrist. Een profeet heeft kennelijk de roeping om over de ene figuur noch over de andere enig misverstand te laten bestaan. Hier mag niemand zich vergissen. Hier moet niemand prooi van misleiding worden.

Wat is het nodig de stem van die goede Herder te kennen en hem te volgen. Al zal die andere herder, de Antichrist, in alle hevigheid woeden naarmate het einde der tijden dichterbij komt, de goede Herder verzekert: niemand zal één van de schapen die de Vader Mij gegeven heeft, uit Mijn hand rukken. Bij Hem zijn ze veilig en Hij brengt hen thuis.

Gespreksvragen

1. De goede Herder vraagt naar Zijn loon. Wat is Hij u waard? Probeer uw antwoord eens toe te lichten.
2. Wanneer heeft Jezus voor het eerst laten merken, dat Hij Judas kende? Tot hoelang heeft Hij een beroep gedaan op het hart van Judas? Heeft dat ons ook iets te zeggen?

3. Wat heeft het ons te zeggen, dat de Heere die dwaze herder verwekt?
4. Bent u het eens met de gedachte dat de antichrist wel voorlopers heeft, maar dat de eigenlijke Antichrist een persoon zal zijn die aan het einde van de tijden verschijnt en zal regeren? Kunt u die gedachte terugvinden in de Schrift? Zijn er ook andere opvattingen?
5. Geeft dit hoofdstuk ook aanwijzingen voor de inhoud van de prediking vandaag?

Nieuws vanuit Veenendaal.....

U ziet een ander “kopje” boven dit bericht. Waarom? Uw secretaris is, zoals u weet, nu ook redacteur van De Saamwerker. De inhoud van mijn schrijven zal D.V. voortaan te maken hebben met het werk van de mannenbond en de inhoud van De Saamwerker.

We mogen terugzien op een goede, opbouwende Bondsdag. De stille aandacht voor het referaat, de reeks van vragen en de gezellige ontmoeting met elkaar, maken dat je deze dag niet graag wilt missen. Wat mij ook altijd weer treft is het samen zingen van de psalmen, onder de bezielende leiding van onze “vaste” organist br. Mateman. Een woord van dank voor de broeders uit Ede, die zich geweldig hebben ingezet. U bent voor het bestuur een grote steun! Boven dit alles: dank aan de Heere, Die ons deze dag heeft willen schenken!

Hij gaf het ons te midden van een wereld

vol verdriet, angst en pijn. En toch is er hoop, want God regeert en het loopt Hem niet uit de Hand. Wanneer we, door genade, persoonlijk deze God door het Borgwerk van Christus mogen kennen, dan zijn we geborgen voor tijd en eeuwigheid en zijn we werkelijk “hoopvolle” mensen. Die Hoop moet al ons leed verzachten!

Het referaat van ds. P.D.J. Buijs zal geplaatst worden in De Saamwerker.

Deze Saamwerker is al weer het laatste nummer van 2014. Een meditatie van ons nieuw bestuurslid ds. G.J. Post uit Nieuwpoort. In plaats van ds. J. van Amstel hoopt ds. H. de Graaf te beginnen aan een serie over het bijbelboek Jozua. Ds. J. Westerink hoopt nog verder te gaan met het boek Zacharia. Als deze serie is afgerond hoopt ds. D.J. van Vuuren te beginnen aan een serie over de Samaritaanse vrouw (Johannes 4). Fijn, dat predikanten dit werk voor ons blad willen doen. Nieuw is dat er een foto van hen is geplaatst. Verder zijn er uiteraard de bijdragen van ds. A.K. Wallet. Ds. W.E. Klaver heeft het tweede deel van zijn lezing over John Owen voor ons aangeleverd. Genoeg te lezen en hopelijk op deze wijze ook een positieve bijdrage voor het werk op de verenigingen.

Een hartelijke groet, mede namens de andere redactie- en bestuursleden, uit Veenendaal.

Gezegende kerstdagen en een goede jaarwisseling toegewenst!

A.Kok (secretaris)

Uiterste inleverdatum kopij Saamwerker nummer 1-2015: D.V. 17 januari 2015!
Mailadres: akok@kliksafe.nl

De christelijke hoop (1)

Ds. P.D.J. Buijs



Referaat op de Bondsdag 11 oktober 2014 te Ede

Mannenbroeders (en zusters),

‘Wat de zuurstof voor de long betekent, betekent de hoop voor het menselijk bestaan. Neem de zuurstof weg en de dood door verstikking treedt in; neem de hoop weg, dan komt de mens in ademnood’.

Aldus de theoloog Emil Brunner.

Nu, de specifiek christelijke hoop vraagt vandaag onze aandacht. Het terrein van ons onderwerp is zeer uitgebreid. De hele eindtijdverwachting en invulling van de toekomst in Bijbels perspectief valt eronder. Dat kan vanmorgen onmogelijk allemaal aan de orde komen. U zult dus heel veel missen. Zoals: de tekenen der tijden, de anti-christ en het duizendjarig rijk. Ook op de wederkomst van Christus zelf ga ik nauwelijks in.

Maar er blijft genoeg over. We gaan langs de volgende route: allereerst verkennen we kort het tijdsbeeld van vandaag: is er hoop? Vervolgens verrichten we een Bijbelse dieptepeiling: er is hoop! Dan vraagt het persoonlijk perspectief onze aandacht; hoop voor ziel en lichaam.

Als vierde opent zich een universeel uitzicht: hoop voor Israël, hoop op gerechtigheid, hoop op een nieuwe aarde. Ten slotte gaan we na wat hoopvol leven voor vandaag betekent.

1. tijdsbeeld: is er hoop?

Zouden we het nog wel durven noemen in deze wereld: het woord ‘hoop’? Klinkt het niet bijna als een vloek? Wie durft er nog te

hopen? Als wij alleen al kijken naar al de gruwelen die dit jaar in het Midden-Oosten plaatsvonden, is er dan nog hoop voor de wereld?

En denk eens terug aan de twintigste eeuw. Dit jaar herdachten we het begin van de Eerste Wereldoorlog. Een gruwelijke loopgravenoorlog, met in totaal naar schatting 35 miljoen slachtoffers. Niet lang daarna de Tweede Wereldoorlog, met zo’n 60 miljoen doden, onder wie 6 miljoen Joden. Denk aan de miljoenen slachtoffers van het regime van Stalin in Rusland en van Mao in China. We zijn inmiddels in staat via het atoomwapen de hele mensheid te vernietigen.

Is er hoop? We zien, met name in de westerse wereld, twee denklijnen. Aan de ene kant bestaat er nog steeds een ongeremd vooruitgangsgeloof. De wereld is maakbaar en beheersbaar door wetenschap en techniek. Het moet mogelijk zijn ziekte uit te bannen. Ja, er is zelfs bij een aantal geleerden de stoutmoedige verwachting dat rond het jaar 2045 de dood beheersbaar is. Het paradijs op aarde ligt binnen handbereik. Aan de andere kant is er een groeiend pessimisme en doemdenken, juist in het licht van de gebeurtenissen van de twintigste eeuw, en we kunnen inmiddels zeggen: ook in de 21e eeuw.

De mens is niet beter geworden en dus is er ook geen sprake van morele vooruitgang van de mensheid als geheel. Namen als Auschwitz, Hiroshima, Tsjernobyl en Srebrenica zijn onuitwisbaar in het geheugen

van de mensheid gegrift.

Toen de aanslagen op de Twin Towers op 11 september 2001 hadden plaatsgevonden, werd dat door meerderen gezien als het begin van de derde wereldoorlog. Wie het afschuwelijke geweld in en vanuit de moslimwereld tot zich laat doordringen, is geneigd die gedachte bij te vallen. Het lijkt bij tijden alsof de duivel is losgelaten.

Oppervlakkig bekeken zouden we zeggen dat mensen hier in het westen nog prima tevreden zijn. En toch zijn er velen die geen doel en betekenis in het leven zien.

Dat heeft alles te maken met de grote afval van God en Zijn Woord die zich voltrekt. Er zijn tijden geweest dat in brede lagen van de bevolking het besef leefde dat sterven betekent: God ontmoeten en rekenschap afleggen van je leven. Dat besef is goeddeels weg. Veel mensen zijn agnost: men weet het niet. Waarschijnlijk is dood dood. Soms compenseert men het christelijk geloof met de gedachte aan reïncarnatie. Of je zit straks als een engeltje op een ster van waaruit je ziet wat er op aarde gebeurt.

In elk geval kent de postmoderne mens geen grote toekomstverwachtingen meer. Naast het verlies van het christelijk geloof zijn er nog twee oorzaken te noemen.

Veel mensen hanteren een evolutionistisch wereldbeeld. De wereld is geen schepping van God, maar product van tijd en toeval. Daarom heeft het leven geen doel en geen zin. We zijn op weg naar 'nowhere', naar nergens. In dit wereldbeeld is geen plaats voor een ingrijpen van Bovenaf dat hoop zou kunnen bieden.

Nog een oorzaak: de visie op de geschiedenis. Oud en modern heidendom zien de geschiedenis van deze wereld als een cirkel. De

wereld draait eendeloos in hetzelfde kringetje rond. Dat maakt het leven hopeloos. De Bijbel daarentegen leert ons dat er een lijn in de geschiedenis loopt: van schepping naar voleinding. Er is een doelgerichtheid, en daarom een zin van de dingen.

Wanneer je leeft vanuit de zinloosheid van het bestaan, kan dat twee levenshoudingen oproepen.

Allereerst: hedonisme. Dus: het genotsdenken. Leven voor de lol. Halen wat er te halen valt. 'Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij' (vgl. 1 Cor. 15:32).

Dan is het uit met de pret. Pers de sinaasappel van het leven dus nog zoveel mogelijk uit.

Dat is wel genoemd de levenshouding van 'Going Titanic first class'. Je bevindt je op een zinkend schip, maar maak er nog maximaal iets moois van.

Een tweede houding is die van defaitisme: de gedachte dat we maar beter met alles kunnen stoppen, omdat er toch geen hoop op welslagen is. De ontwikkeling van de geschiedenis loopt uit op een catastrofe. Een noodlot waaraan wij ons niet kunnen onttrekken. Er is geen hoop, geen uitzicht.

Wat komt hier op een schrijnende manier aan het licht hoe waar de Bijbel is, als deze zegt dat een mens van nature zonder God en zonder hoop in de wereld is (Ef. 2:12). Dat is het geestesklimaat waarin wij vandaag leven. Aangrijpend, nietwaar? Juist in dat licht mag gaan spreken wat de christelijke hoop inhoudt. Dat is het tweede:

2. dieptepeiling: er is hoop!

Van wezenlijk belang voor ons leven is het geloof in de Heere Jezus Christus. Alleen door dat geloof worden we gered van het

eeuwig verderf. Maar zo'n geloof gaat ogenblikkelijk gepaard met hoop. Ook met liefde overigens. Prof. Wisse noemde ze 'de drie gezellinnen op de pelgrimsreis'.

Maar nu dan over de christelijke hoop. Ze is de helpster van het geloof. 'Zo gelooft het geloof dat God waarachtig is; de hoop verwacht dat Hij eens Zijn waarachtigheid zal betonen. Het geloof gelooft dat ons het eeuwige leven geschonken is; de hoop verwacht dat het eens geopenbaard zal worden' (M. van Campen).

Dietrich Bonhoeffer, die zelf slachtoffer werd van de nazi-terreur, verwoordde het zo: 'Een geloof dat niet hoopt, is ziek. Het is als een hongerig kind dat niet eten wil, of als iemand die moe is maar niet wil slapen. Gelooft de mens, dan hoopt hij ook. En het is geen schande te hopen, grenzeloos te hopen. Wie kan spreken over God, zonder te hopen Hem eenmaal te aanschouwen?' We kunnen gerust zeggen dat Gods Woord het boek van de gefundeerde hoop is.

In het Oude Testament richt de hoop van de gelovige zich op de HEERE en Zijn beloften. Israël hoopt op de Heere en op Zijn daden, Zijn reddend ingrijpen.

Iedere hoop die geen hoop op de Heere is, is ijdel. Zo wordt op vele plaatsen opgeroepen om geen hoop te vestigen op rijkdom, op eigen gerechtigheid, op mensen, op de tempel, op de afgoden, op vorsten.

Het meest gebruikte woord voor hopen (qawa) is het beste weer te geven met: 'gespannen uitzien naar'. Het is een geduldig en aanhoudend verwachten. Zoals in Jesaja 8:17: 'Daarom zal ik de HEERE verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob; en ik zal Hem verwachten'.

Ook in het Oude Testament wordt de hoop al inhoudelijk gevuld met het uitzien naar Gods reddend en richtend ingrijpen in het eind van de tijden. Om één voorbeeld te noemen: Jesaja 25:9. 'En men zal te dien dage zeggen: Zie, Deze is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken. Deze is de HEERE, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid'.

In het Nieuwe Testament concentreert de hoop zich op de Persoon en het werk van de Heere Jezus Christus. Het wordt zelfs een Naam van Hem: de Heere Jezus Christus, Die onze Hoop is (1 Tim. 1:1). Of ook wel: Christus, de hoop der heerlijkheid (Coloss. 1:27).

Het meest sprekende gedeelte is in dit verband misschien wel 1 Petrus 1 : 3 – 5. 'Gezegd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke en onvergankelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u. Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd'.

Hier vinden we de grondslag voor de christelijke hoop. Hoop is niet een vaag gevoel: 'ik hoop het, maar ik weet het niet zeker'. Nee, ze is gefundeerd in de heilsfeiten van Christus' kruis en opstanding.

(Wordt vervolgd)

Het genadeverbond

Ds. A.K. Wallet



BGD, hoofdstuk 12, X11, de leer van het heil. Par.38,39

Over de term heilsorde

38. Over de term heilsorde..

In dit hoofdstuk gaat het over het werk van de Heilige Geest. Daarbij dienen we nooit te vergeten dat het gaat over de weldaden van Christus. Calvijn noemt de heilsorde: de wijze waarop de genade van Christus verkregen wordt, welke vruchten voor ons daaruit voortkomen en welke werkingen daaruit volgen.

Het gaat om het volgende: Christus vóór ons en Christus in ons. Het gaat er om wat Christus voor de Zijnen verworven heeft en hoe Hij dit hen deelachtig maakt.

Zowel de vruchten als de werkingen horen tot de weldaden van Christus.

Het woord 'orde' zegt dat er een innerlijke samenhang is tussen de verschillende weldaden.

Denk aan Rom 8;30: En die Hij tevoren verordeneerd heeft, (tevoren toe bestemd heeft, HSV) dezen heeft Hij ook geroepen, en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt".

(1 Kor.6:11).

In feite vloeit alle heil voort uit de verkiezing van God.

De meest gebruikelijke orde is: roeping, wedergeboorte, geloof, bekering, rechtvaardiging, heiliging (waaronder de volharding) verheerlijking.

Deze zaken kunnen niet in een willekeurige volgorde behandeld worden. Dat verbiedt het innerlijk verband van de weldaden.

39.1.De roeping in algemene zin.

God gaat roepend te werk. In Gen.1:2, lezen we dat God schept door te spreken. God zei : Daar zij licht! En daar werd licht:. Zie ook Ps.33:6 en 9.

Gods roepen is een toegespitste vorm van Zijn spreken. Bij de algemene roeping denken we aan Gods spreken in de schepping (Ps.8; 19; 29. 147) God spreekt ook door de geschiedenis(Hand.14;16, 17; 17;26.Rom 1:18-23; 2;14,15. Er is wel een verband tussen de algemene en de bijzonder roeping, nl.die tussen schepping en verlossing.

2. De roeping tot het heil (De bijzondere roeping)

a) Jezus typeert Zijn eigen werk als gekomen om te roepen niet rechtvaardigen maar zondaars tot bekering.

Een heel bekend gedeelte is de roeping tot de bruiloft (Matth.22:3; Op.19:9) Zonder roeping is er geen deel aan de zaligheid.

b) Hoe komt het dat er zo verschillend gereageerd wordt op de roeping? De gelijkenis van de zaaier is hier erg belangrijk.

(Matth.13)

Mag de verkiezing de roeping overschaduwten? Er is een verband tussen roeping en verkiezing, maar het verband moet wel goed gezien worden (Op.17:14; 2 Thess. 2:13, 14; 2 Tim.1:9; Rom.8:30, enz). Men zie vooral de Dordtse Leerregels. Nergens is in de Schrift de verkiezing een belemmering voor de verkondiging van de belofte. Christus heeft aan Zijn kerk geboden: predik het Evangelie aan alle volkeren. De verkiezing wordt verwerkelijkt in de weg van de roe-

ping. De D.L (11/v1,8) belijdt dat allen ernstig worden geroepen.

c) Aan alle volkeren moet het Evangelie worden verkondigd. Eenzelfde roeping komt tot verkorenen en niet-verkorenen. Christus dient in de belofte van het Evangelie aangeboden te worden..

Calvijn maakt duidelijk verschil tussen de belofte van het Evangelie, waarvan Christus de inhoud is, en het ontvangen van de inhoud van de belofte door het geloof.

De roeping is een appél, waaraan het bevel van bekering en geloof verbonden is.

(D.L.1,3; 11,5) Ongeloof doet mensen de verkondigde zaligheid missen(Matth.13:58; Marc.6:6; Hebr.3:19)

d) Uit- en inwendige roeping.

Deze geeft aan dat er tweeërlei uitwerking is van de roeping. Als Christus de inhoud van de roeping is kan men niet zeggen dat de uitwendige niets is. Inwendig wil zeggen dat er iets in het hart van de mens moet gebeuren, wil het tot een positieve reactie komen. De D.L. spreken niet alleen over een ernstige maar ook over de krachtdadige roeping. Maar als de roeping ons hart niet raakt is dat onze schuld, maar als wij aan haar mogen beantwoorden is dat enkel Gods genade en het werk van de Heilige Geest.

Vragen

1. Van Ruler zei: Er is alles op Golgotha gebeurd, maar er moet ook iets in ons hart gebeuren? Kun je dit ook typeren met voorwerpelijik en onderwerpelijik? Als alleen het werk van Christus wordt verkondigd, is dit dan te weinig? Wordt er dan niet met twee woorden gesproken(als eenheid) van verklaring van

de tekst en de toepassing? (Explicatie en applicatie)

2. In de gelijkenis van de zaaier zien we verschillende reactie op de roeping. Wat heeft Matth.13:9 ons te zeggen i.v.m. de roeping?
3. Waar zou u in de heilsorde de verkiezing plaatsen? a. Van God uit.b. Door de gelovige beleden?
4. Zien we Gods hand in de schepping en geschiedenis? Wat wordt daarover beleden in Zondag 10 van de H.C. en art.13 van de Ned. Gel. Belijdenis?
5. Hoe wordt in zondag 31 van de H.C. vr. en antw.84 gesproken over de roeping en de afwijzing daarvan? Wat is de vrucht van het geloof en wat is die van het ongelooft?
6. Is er al iets van verkiezing merkbaar in wat beleden wordt in de D.L.Hfd.1.par.3? Tot wie Hij wil en wanneer Hij wil. Mag dit een bemoediging zijn? Welke?
7. Iemand zei eens: ja, in de prediking worden we geroepen, maar dat is maar uiterlijk! Mogen we dat zo zeggen? Zie D.L.111/v1, par.8: Wat wil ernstig zeggen? En wat krachtdading, D.L.111,1V,par. 10.
8. In D.L.2,5. wordt men opgeroepen tot bekering en geloof. Moet men zich eerst bekeren of eerst geloven? Of gaat het samen?

De wedergeboorte,39,3,4,5

39.3.1.Op verscheidene plaatsen komen wij het begrip wedergeboorte in het N.T. tegen, terwijl we die ook wat de inhoud betreft in het O.T tegen komen.

Denk daarbij aan teksten als: Deut.30:6: het besnijden van het hart en aan Ez.36:25-

28: een nieuw hart geven.

Teksten uit het N.T. zijn o.a. Joh.3: het gesprek van Jezus met Nicodemus: opnieuw geboren worden. Verder aan Titus 3:5: het bad der wedergeboorte. Joh.1;13 en 1 Joh.3:9: uit God geboren worden. Ef.2:5: levend gemaakt met Christus.

Samenvatting

1. De wedergeboorte is deel van het heil van Christus.
 2. Zij is vrucht van de Heilige Geest. Ten diepste is God de oorzaak ervan.
 3. De Geest gebruikt het Woord als middel.
 4. De wedergeboorte ziet op de totale innerlijke vernieuwing
- 39.3.2. Onze belijdenis spreekt over de wedergeboorte in engere zin (het begin van het nieuwe leven) en in ruimere zin (de ontplooiing van het nieuwe leven). De D.L. betrekken het vooral op het begin van het nieuwe leven, terwijl onze Ned. Gel. (art 24) wijst op het vervolg van de wedergeboorte.
- Wanneer wij het over wedergeboorte hebben, bedoelen we daarmee in het bijzonder het begin van het nieuwe leven.
- 39.3.3. Onmiddellijke en middellijke wedergeboorte?
- Abr. Kuyper spreekt over een onmiddellijke (zonder het Woord) en dan ook sluimerende wedergeboorte. Wij wijzen dit af en houden ons aan de volgorde: roeping en wedergeboorte. Wel kan God in zijn soevereiniteit kinderen al in de moederschoot wederbaren, maar wij maken van uitzonderingen geen regel.
- 39.3.4. De wedergeboorte verandert de mens in zijn relatie tot God en de naaste. Het is het herstel van het beeld van God in

ons, een verandering van het hart. Er komen nieuwe inzichten en vooral liefde tot God en de medemens.

39.3.5. In Matth. 19 :28 wordt het woord wedergeboorte gebruikt en ziet dan op de vernieuwing van hemel en aarde, volk en wereld en kosmos; het uiteindelijke doel.

Vragen:

1. Welke veranderingen bewerkt de Heilige Geest in de wedergeboorte?
Zie D.L.111/1V. Welke tegenstellingen worden hier aangegeven?
2. In D.L.111/1V, 12. God werkt zonder ons in ons: mag dit ons passief doen zijn? Wat wordt er wel mee uitgedrukt? Hoe veel keer wordt God als bewerker van de wedergeboorte in dit artikel genoemd en wat wil dit zeggen?
3. Aan het einde van dit artikel staat: dat de mens ook zelf werkt. Op welke wijze wordt een zondaar werkzaam?
4. Soms kan er veel twijfel zijn, zoals: ben ik wel wedergeboren? Welke raad wordt gegeven in art.13 van hoofdstuk 111/1V?
5. Verscheidene keren worden in de belijdenisgeschriften de naam van Pelagius of Pelagianen genoemd! Hoe wordt de mens zondaar volgens hem en hen? Zie in art. 15 van de NGB en D.L.111/1V, par.2. Wat zijn semi-pelagianen: De mens is niet dood, maar ziek. Waar vinden wij die vandaag? Zie ook D.111,1V: de verwerping van de dwalingen, par.7.
6. Wat is het verband tussen doop en wedergeboorte? Hoe wordt daarover aan het begin van het doopformulier gesproken? Als wij het gedoopte kind een kind van de belofte noemen, wat zeggen wij daar dan mee?

John Owen

Over het doden van de zonde in ons hart

Deel 2

De aard en het karakter van de zonde heeft Owen op ontdekkende wijze opengelegd in zijn geschrift 'De natuur, de kracht, de bedrieglijkheid en de overmacht van de inwonende zonde in de gelovige'. In een andere verhandeling gaat Owen in op de vraag wat het medicijn is tegen de dodelijke kwaal van het inwonend verderf in het hart van de gelovigen. Deze verhandeling is uitgegeven onder de titel: 'De doding van de zonde in de gelovige'.

In deze verhandeling neemt Owen zijn uitgangspunt in Romeinen 8:13 'Indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven'. Owen wijst erop dat het de plicht is van de gelovige om de zonde te doden, of eigenlijk, te moorden. Van die plicht mogen de gelovigen zich op geen enkele wijze afmaken. De heilige God komt met deze eis tot Zijn kinderen. Owen zegt er wel direct bij dat de vervulling van die plicht helemaal het werk is van de Heilige Geest. Maar dat doet niets af van de heilige eis van God. Owen legt daar de nadruk op: 'U moet de zonde doden, anders wordt u door de zonde gedood. Dat u met Christus bent gedood en met Hem bent opgestaan, ontslaat u nog niet van deze plicht'. Hij wijst op het verraderlijke van ons hart om de eis van God te verzwakken. Bij het horen van deze eis is ons hart geneigd er direct aan toe te voegen dat de Heere die doding van de zonde Zelf werkt. Gods heilige eis en onze

Ds. W.E. Klaver



plicht dienen ons te verootmoedigen voor God. Ze willen ons klein en afhankelijk maken, opdat we de hulp en de bijstand van God zouden smeken en die zouden verwachten.

Waarom is de doding van de zonde nodig? Allereerst omdat het karakter van de zonde haaks staat op het karakter van de genade. Maar er zijn meer redenen te noemen: De zonde is altijd aanwezig zolang we in deze wereld zijn. In ons is altijd een overblijfsel van de duisternis aanwezig. Deze aanwezige zonde is zeer productief omdat ze steeds de werken van het vlees voort wil brengen. In dit verband noemt Owen veel bewijsplaatsen uit de Schrift die dit ondersteunen (Rom. 7:24, Fil. 3:21, Gal. 6:9, Hebr. 12:1, 2 Kor. 7:1). Verder noemt Owen als reden dat de zonde altijd wakker is. De zonde zit nooit stil en raakt nooit verzaagd. De ene zonde lokt de andere zonde uit. Als laatste reden noemt Owen dat de levensheiliging van de gelovige onmogelijk is zonder dat hij de zonde doodt.

Hoe gaat de doding van de zonde dan in zijn werk? Owen legt nu alle nadruk op het genadewerk van God in Christus door de Heilige Geest. De doding van de zonde is een gave van God. Een gave die verdient is door de Heere Jezus Christus in Zijn lijden en sterven, in Zijn opstanding en hemelvaart. Het is door de Geest van Christus dat

de zonde gedood kan worden. Want die Geest werkt in het hart (Titus 3:5). En wat doet de Heilige Geest? Die brengt het kruis van Christus in het hart, zodat de zondaar door het geloof de Gekruisigde leert omhelzen. Door het geloof heeft een kind van God gemeenschap met Christus. Door deze geloofsgemeenschap krijgt het kruis van Christus zijn heiligende werking en wordt de zonde gehaat. 'Als wij de liefde van Christus kennen, zullen wij ons dan nog vermaken in zaken die Hem hebben verwond, doorboord en geslagen?' Hoe meer wij leven met de gekruisigde Christus, des te minder zal er plaats zijn voor de zonde.

Wat is dan de doding van de zonde? Het is in ieder geval niet dat de zonde volledig wordt uitgeroeid, want dat kan niet aan deze zijde van het graf. Dat is overigens wel het verlangen van de gelovige, maar dat wordt helaas niet bereikt. De doding van de zonde is ook niet het leven proberen te beteren. Een bedaard en bezadigd leven is niet een bewijs dat de zonde in ons is gedood. Owen gaat nog een stap verder, en hij is daarin buitengewoon scherp: 'De zonde wordt ook niet gedood wanneer we af en toe een zonde weten te overwinnen. Iemand kan van een droevige uitspatting van een zonde geweldig zijn geschrokken, waardoor hij een afschuw van de zonde heeft gekregen en het daarom lijkt alsof de zonde dood is. Wanneer de schrik voorbij is, blijkt de zonde nog springlevend te zijn. Dat is ook het geval wanneer iemand voor een tijd terugdeinst voor het oordeel en onheil of een dreiging daarvan. Daardoor laat hij de zonde na, verootmoedigt zich voor God, maar doodt daarmee de

zonde nog niet'. Volgens Owen bedriegen velen zich op deze manier, omdat ze menen dat ze de zonden hebben gedood'.

De zonde moet van zijn kracht worden beroofd. Het voedsel waarmee de zonde levend blijft moet weggenomen worden. Wat is dan de weg om de zonde te doden? Owen noemt een paar praktische zaken.

Bedenk en overweeg voortdurend wat de zonde in zijn kern is. Besef hoe slecht en verderfelijk de zonde is en dat die altijd in het hart van ons over blijft. Vul uw hart en uw gevoelens met de heilige wil van God, opdat u ervaart dat zonde schuld is tegenover een goeddoend God. Breng uw hart vooral bij het heilig evangelie, opdat u in het bloed van de Christus nog nadrukkelijker voelt wat u Hem aandoet met uw zonde.

Let er op bij welke gelegenheden de zonde vooral tot u komt. Overdenk wat uw boezemzonden zijn. Overdenk waar u uw tijd aan besteedt. Oefen u bovenal in het overdenken van Gods Woord. Opdat u gericht wordt op de gekruisigde en opgestane Christus. Opdat u door het geloof gaat zien op Zijn bloed. Want in Zijn bloed is kracht om de zonde te doden.

Owen wijst op het bloed van Christus als het grote soevereine redmiddel voor een ziel die ziek is van de zonde. 'Leeft hierin en u zult in overwinning sterven'. In Christus vinden we de middelen waardoor de zonde, waarin onze handelingen zijn verstrengeld, wordt gedood. Het geloof moet verwachting hebben van de ondersteuning van Christus. In Christus is al de volheid en Hij

is het Hoofd, van Wie een nieuw mens de inwerking en kracht moet ontvangen. Elke andere poging om de zonde te doden buiten Christus om is ijdel. Juist van Christus mogen we het verwachten, omdat Hij barmhartig is, omdat Hij bewogen is als de grote Hogepriester die zit aan de rechterhand van God. Zijn getrouwheid die beloofd is, mag u oprichten en verwachting geven dat Hij u zal ondersteunen.

Owen wijst op de noodzaak dat de gelovige in zijn geloofsoefeningen zich richt op de dood, het bloed en het kruis van Christus. Dat is 'doding van de zonde door de dood van Christus'. In de dood van Christus ligt de kracht voor de doding van de zonde door het geloof. Dagelijks moeten we gelijkvormig worden aan de dood van Christus. 'Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?' (Rom.6:2). Owen schrijft: 'Doodt de zonde door de eenheid met Christus, in en door Wie de zonde is gedood.' Hij verwijst daarbij naar Romeinen 6 vers 4 t/m 6 waar Paulus uitlegt dat we gedoopt zijn in de dood van Christus. 'We zijn met Hem gekruisigd. Hij heeft dat voor de Zijnen gedaan, maar door Zijn kruisiging verwierf hij de Geest voor ons om de zonde te doden. In Hem zijn we bekwaam, omdat we door Zijn dood kracht ontvangen voor onze kruisiging. Daarom moeten we geloof oefenen op de dood van Christus door kracht van Hem te verwachten en door te staan naar gelijkvormigheid aan Hem'. Deze geloofsbeoefening houdt volgens Owen in dat we dagelijks op Hem zien en Hem in ons hart brengen als De-gene die onder het gewicht van onze zonde bad, bloedde en stierf.

Owen sluit de verhandeling af door te wijzen op het werk van de Heilige Geest. Hij is er beducht voor ook maar iets van het werk van de doding van de zonde toe schrijven aan de mens. Zo sluit hij af dat alles dat is geschreven als onze plicht of werkzaamheid alleen wordt gewerkt door de kracht van de Heilige Geest. Het werk dat de Geest doet in de doding van een begeerte of wat voor zonde ook maar, is de ziel overtuigen van het kwade en slechte van de zonde. De Geest alleen openbaart ons de genoegzaamheid van Christus. De Geest alleen ondersteunt ons hart in de verwachting van Christus' bijstand. Alleen de Geest brengt de dodende kracht van Christus' kruis tegen de zonde in het hart.

Een gelovige is door de Geest gedoopt in de dood van Christus. De Geest is de bewerker en voleinder van de doding van de zonde. De Geest ondersteunt de ziel in het bidden tot God en heerst over de gelovige, zodat hij weet wat hij doen moet.

Owen laat in deze verhandelingen duidelijk doorklinken dat het hem te doen is om de eer en glorie van Christus. In de doding van de zonde gaat het om Christus naam en eer. Ja, Christus is de bron in de doding van de zonde, omdat Hij de zonde de doodsteek heeft gegeven. In de afsterving van de oude mens en de opstanding van de nieuwe mens komt er opwas in de genade en kennis van de Heere Jezus Christus.

Vragen staat vrij

Ds. A.K. Wallet



Een lid van een M.V. vroeg : hoe zit het nu? Als in de '12 Artikelen, van de kerk wordt beleden: ik geloof in één algemene christelijke kerk, maar ook wel: Ik geloof in een algemene christelijke kerk. Is het nu 'een' of 'één' een lidwoord of een telwoord.

Zowel in het Latijn als in het Grieks is het een lidwoord. Soms wordt ook wel geschreven i.p.v. een 'de'.

Dus als 'een' gezegd wordt is daar niets mis mee.

Maar ondertussen moeten we ons wel realiseren dat het gaat om de ene kerk.

Als 'een' staat als lidwoord betekent dat vanzelf niet de een of andere kerk: en het doet er niet toe hoe die kerk heet. Als je mensen vraagt van welke kerk ze lid zijn dan hoor je nog wel eens: Ik hoor bij een kerk, de naam doet er niet toe. Dat is natuurlijk niet helemaal waar. Al mogen we kerkmuren niet al te hoog optrekken, het doet er wel toe hoe die kerk heet en of wij weten waarom wij van die kerk lid zijn.

Onze 12 artikelen belijden: zij is een heilige, algemene, christelijke kerk. Zo ook de belijdenis van Nicea, onze Heidelberger en zeer uitvoerig onze Ned. Geloofsbelijdenis.

We moeten in dit verband niet vergeten dat de kerk ondertussen wel één is.

Maar waar berust die eenheid op? Niet op bepaalde visies, ook niet op bepaalde gevoelens of tradities of oudheid, maar zij vindt haar eenheid in Christus en in het Woord van deze Christus.

Er is één Hoofd van de kerk en dat is Christus. De kerk wordt zelfs wel het lichaam van

Christus genoemd.(1 Kor.12)

Wie Christus toebehoren, horen bij elkaar. Denk aan Joh.17, waar Christus bidt om de eenheid van de kerk, maar dan wel gefundeerd in de eenheid van het ware geloof: "zoals Gij Vader in Mij en Ik in U". Dat is meer dan een eenheid van instituut, zoals door de brede oecumene wordt nagestreefd. Het is een geestelijke eenheid.

Dan het gaat wel om een eenheid in de waarheid: "één geloof, één doop, één Heere" (Ef.4;5).

Moeten we nog iets meer zeggen als we het over de ene kerk hebben?

We kunnen onderscheiden in de strijdende en de triomferende kerk. Dat is één kerk.

We kunnen ook nog spreken over de zichtbare kerk en de onzichtbare kerk.

Wat is de onzichtbare kerk? Ja, dat is de echte kerk, zegt men dan. Heeft de onzichtbare een bepaalde code in de gemeentegids, bv met een kruisje voor de naam?

We begrijpen wel dat, dat het dat niet is.

De onzichtbare kerk, is die kerk zoals God haar ziet. De Heere kent alleen het hart.

De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de Heere ziet het hart aan. Hij kent hen, die de Zijnen zijn.

Ondertussen hebben wij met de zichtbare kerk te rekenen, en die kerk dient haar fundament in Christus te hebben.

We kunnen dus niet zeggen: als je maar van de onzichtbare kerk bent, dan is het wel goed. Nee, dat dient gestalte in de zichtbare kerk te krijgen. Dan komt de vraag: wat is een ware kerk. Dan zijn we bij de kenmer-

ken zoals die in onze NGB getekend wordt: zuivere prediking, zuiver sacramentsbediening en handhaving van de kerkelijke tucht. Hoofdzakelijk door de zonde van dwalingen en ketterijen is er de verscheurdheid van de kerk. Men keert in een geoorloofde afscheiding terug naar de meest zuivere openbaring van de kerk. Daarom kunnen we ons niet vinden in een pluriforme kerk: zoiets als de Wereldraad van kerken, alles onder één paraplu.

Eenheid en waarheid! Het dient naar Calvijn te zijn: een eenheid in de waarheid. Met onze 12 artikelen doen we elke zondag belijdenis van ons geloof niet in de kerk. We geloven in Jezus Christus, maar we geloven dat Christus de Koning van de kerk is. Zelfs de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.

In het naspreken van onze NGB, art 27 blijven we geloven en belijden: een enige kerk, of algemene kerk. De kerk is één haar Hoofd, in Christus.

Uitreiking van de HSV-studiebijbel aan ds C.J. Droger in de aula van de TUA op 31 oktober 2014.



Boek- bespreking



A. Kok,
secretaris Bondsbestuur,
redacteur Saamwerker

“Tienerwerk in de kerk”

Ik koester warme herinneringen aan een avond waarop er een open en persoonlijk gesprek plaatsvond over bekering. Ik vind het bijzonder dat tieners vertrouwen hebben in de groep en ook echt met vragen over hun eigen hart lopen. De Heere werkt onder tieners (aldus een leidinggevende).

Werken met tieners is geen gemakkelijke taak, maar wel heel mooi. Dit boekje is een handzame gids voor iedereen die leiding geeft aan tieners. Het belicht de belangrijkste aspecten van het werken met tieners binnen de gemeente, zowel inhoudelijk als praktisch. De voorbeelden uit de praktijk, tips en persoonlijke vragen maken dit boekje extra toegankelijk.

Steven Middelkoop (1986) werkt als senior jeugdwerkadviseur bij de HHJO en studeert theologie.

N.a.v.: *Liefde en leiding*, Steven Middelkoop
Uitg: De Banier, Prijs: € 9,95, ISBN
9789033609978

A.Kok